

Věc C-307/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

11. dubna 2019

Předkládající soud:Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Soud pro obchodní
záležitosti, Chorvatsko)**Datum předkládacího rozhodnutí:**

26. března 2019

Odvolaatel:

Obala i lučice d.o.o.

Odpůrce:

NLB Leasing d.o.o.

Předmět původního řízení

Občanskoprávní řízení týkající se vymáhání hlavní pohledávky odpovídající zaplacení denního parkovacího lístku ve výši 84 kun (HRK) za parkování osobního automobilu dne 30. června 2012 na veřejné komunikaci v Zadaru (Chorvatsko).

Předmět a právní základ předběžné otázky

Žádost o výklad unijního práva podaná na základě článku 267 SFEU.

Předběžné otázky

- 1) Mohou notáři doručovat dokumenty na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech, pokud svá rozhodnutí oznamují ve věcech,

na které se nevztahuje nařízení č. 1215/2012, s ohledem na to, že notáři v Chorvatsku nejsou zahrnuti pod pojem „soudní orgán“ pro účely nařízení č. 1215/2012, když jednají v rámci pravomocí, které jim přiznává vnitrostátní právo v exekučních řízeních na základě „veřejné listiny“? Jinými slovy, mohou notáři, vzhledem k tomu, že nejsou zahrnuti pod pojem „soudní orgán“, na který odkazuje nařízení č. 1215/2012, když jednají v rámci pravomocí, které jim přiznává vnitrostátní právo v exekučních řízeních na základě „veřejné listiny“, uplatňovat předpisy týkající se doručování dokumentů stanovené nařízením (ES) č. 1393/2007?

- 2) Lze považovat za parkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud je platební povinnost stanovena v Zákon o sigurnosti prometa na cestama (zákon o bezpečnosti silničního provozu) a v předpisech týkajících se uskutečňování komunálních činností, jako vlastních činností orgánů veřejné moci, což je součást občanských věcí ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (v konsolidovaném znění), které upravuje otázku soudní příslušnosti, jakož i uznávání a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, konkrétně s ohledem na to, že potvrdí-li se přítomnost vozidla bez parkovacího lístku, nebo vozidla s neplatným parkovacím lístkem, podléhá toto vozidlo bezprostředně povinnosti zaplatit denní parkovací lístek, jako kdyby bylo zaparkováno celý den, nezávisle na přesné době trvání použití parkovacího místa, takže zaplacení denního parkovacího lístku má povahu sankce, přičemž je třeba uvést, že v některých členských státech je takové parkování považováno za dopravní přestupek?
- 3) Mohou v soudních sporech týkajících se parkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud je povinnost platby stanovena zákonem o bezpečnosti silničního provozu a v předpisech týkajících se uskutečňování komunálních činností jako činností vlastních orgánů veřejné moci, soudci doručovat dokumenty žalovaným v jiných členských státech na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech?

Pro případ, že bude na základě výše uvedených otázek určeno, že tento druh parkování je občanskou věcí, se pokládají následující doplňující otázky:

- 4) V projednávané věci se uplatňuje domněnka uzavření smlouvy prostřednictvím zaparkování na ulici na místě, které je označeno vodorovným a/nebo svislým značením; jinými slovy se má za to, že zaparkováním je uzavřena smlouva a při nezaplacení ceny podle hodinové sazby vzniká dluh ve výši ceny denního parkovacího lístku. V důsledku toho vyvstává otázka, zda je tato domněnka uzavření smlouvy zaparkováním a souhlas se zaplacením ceny denního parkovacího lístku, pokud není zakoupen parkovací lístek podle hodinové sazby zaparkování či uplyne

platnost zakoupeného lístku, v rozporu se základními ustanoveními v oblasti poskytování služeb stanovenými v článku 56 Smlouvy o fungování Evropské unie a ostatními ustanoveními unijního práva.

- 5) K zaparkování v projednávané věci došlo ve městě Zadar, a proto existuje vazba mezi touto smlouvou a chorvatskými soudy; je však takové zaparkování „službou“ v souladu s čl. 7 odst. 1 nařízení (EU) č.1215/2012, s ohledem na to, že pojem služba implikuje, že poskytovatel vykonává určitou činnost, jinými slovy, že uskutečňuje tuto určitou činnost výměnou za odměnu, a v důsledku toho vyvstává otázka, zda je činnost ze strany odvolatele dostačující k tomu, aby mohla být považována za službu? Kdyby nebyly příslušné chorvatské soudy na základě čl. 7 odst. 1 nařízení (EU) č.1215/2012, byl by k rozhodnutí příslušný soud podle místa bydliště odpůrce.
- 6) Lze zaparkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud povinnost platby vzniká prostřednictvím zákona o bezpečnosti silničního provozu a předpisů týkajících se plnění komunálních činností jako činností vlastních orgánům veřejné moci a výběr platby se uskutečňuje pouze v určité denní době, považovat za smlouvu o nájmu nemovitosti na základě čl. 24 odst. 1 nařízení (EU) č.1215/2012?
- 7) Kdyby se v projednávané věci neuplatnila výše uvedená domněnka, že zaparkováním se uzavírá smlouva (čtvrtá předběžná otázka), lze takové zaparkování, na jehož základě se příslušnost ve věcech platební povinnosti odvozuje ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, který stanoví povinnost zaplatit denní parkovací lístek, pokud není předem zaplacen parkovací lístek podle počtu hodin použití parkovacího místa, nebo pokud uplyne platnost zaplaceného lístku, považovat za trestní či kvazitrestní věc ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č.1215/2012?
- 8) V projednávané věci k zaparkování došlo před přistoupením Chorvatské republiky k Evropské unii, konkrétně dne 30. června 2012 ve 13.02 hodin. Proto vyvstává otázka, zda se s ohledem na časovou působnost v projednávané věci uplatní nařízení týkající se použitelného zákona, tedy nařízení č. 593/2008 či nařízení č. 864/2007.

V případě, že Soudní dvůr Evropské unie je příslušný odpovědět ve vztahu k použití hmotného práva, vyvstává následující otázka:

- 9) Jsou v rozporu se základními ustanoveními v oblasti poskytování služeb stanovenými v článku 56 Smlouva o fungování Evropské unie a ostatními ustanoveními unijního práva, nezávisle na tom, zda je majitelem vozidla fyzická či právnická osoba, domněnka uzavření smlouvy tímto zaparkováním a domněnka souhlasu se zaplacením ceny denního parkovacího lístku, pokud není zakoupen parkovací lístek podle hodinové sazby, nebo pokud uplyne platnost zakoupeného lístku? Jinými slovy, pokud

jde o určení hmotného práva, lze v projednávané věci uplatnit ustanovení článku 4 nařízení č. 593/2008 (s vědomím toho, že v projednávané věci neexistuje žádný důkaz, že strany sporu dospěly k dohodě ohledně použitelného práva)?

- Pokud platí domněnka uzavření smlouvy, jde v projednávané věci o smlouvu o poskytování služeb, jinými slovy, lze tuto smlouvu o parkování považovat za službu ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení č. 593/2008?
- Podpůrně, lze toto zaparkování považovat za smlouvu o pronájmu v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. c) nařízení č. 593/2008?
- Podpůrně, pokud se na takové zaparkování vztahuje ustanovení 4 odst. 2 nařízení č. 593/2008, vyvstává otázka, co je v projednávané věci charakteristickým plněním, s ohledem na to, že odvolatel v zásadě pouze označuje povrch vozovky jako místo k zaparkování a vybírá platbu za parkování, zatímco odpůrce zaparkuje a zaplatí parkování. Pokud je totiž charakteristické plnění ze strany odvolatele, uplatnilo by se chorvatské právo, avšak kdyby bylo charakteristické plnění ze strany odpůrce, uplatnilo by se právo slovinské. Avšak vzhledem k tomu, že povinnost platby za parkování je v tomto případě upravena chorvatským právem, k němuž má tedy smlouva užší vazby, lze přesto v projednávané věci navíc uplatnit ustanovení čl. 4 odst. [3] nařízení č. 593/2008?
- Pokud bude určeno, že jde o mimosmluvní povinnost, na kterou odkazuje nařízení č. 864/2007, lze tuto mimosmluvní povinnost považovat za škodu, takže použitelné právo by se určilo podle čl. 4 odst. 1 nařízení č. 864/2007?
- Podpůrně, lze tento druh parkování považovat za bezdůvodné obohacení, takže použitelné právo by se určilo podle čl. 10 odst. 1 nařízení č. 864/2007?
- Podpůrně, lze tento druh parkování považovat za řízení obchodní činnosti, takže použitelné právo by se určilo podle čl. 11 odst. 1 nařízení č. 864/2007?
- Podpůrně, lze tento druh parkování považovat za odpovědnost odpůrce z důvodu *culpa in contrahendo*, takže použitelné právo by se určilo podle 12 odst. 1 nařízení č. 864/2007?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Článek 56 SFEU.

Článek 4 odst. 1, čl. 10 odst. 1, čl. 11 odst. 1, a čl. 12 odst. 1 Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II) (Úř. věst. 2007, L 199, s. 40; dále jen „nařízení č. 864/2007“).

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 ze dne 13. listopadu 2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech („doručování písemností“) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1348/2000 (Úř. věst. 2007, L 324, s. 79; dále jen „nařízení č. 393/2007“), ve znění nařízení Rady (EU) č. 517/2013 ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 1).

Článek 4 odst. 1 písm. b) a c) a článek 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I) (Úř. věst. L 177, s. 6, dále jen „nařízení č. 593/2008“).

Článek 7 odst. 1 a 2 a čl. 24 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2012, L 351, s. 1; dále jen „nařízení č. 1215/2012“), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 542/2014 ze dne 15. května 2014 (Úř. věst. 2014, L 163, s. 1) a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/281 ze dne 26. listopadu 2014 (Úř. věst. 2015, L 54, s. 1).

Uplatňované předpisy vnitrostátního práva

Článek 1 Zákon o sigurnosti prometa na cestama (zákon o bezpečnosti silničního provozu) („Narodne novine“ č. 67/2008, 48/2010 a 74/2011) stanoví, že předmětem uvedeného zákona je stanovit základní zásady vzájemných vztahů, jednání uživatelů a ostatních osob v rámci provozu na pozemních komunikacích, základní požadavky, které musí splňovat veřejné komunikace v oblasti bezpečnost silničního provozu, předpisy pro provoz na pozemních komunikacích, systém dopravního značení a pokyny vydané zamstnanci příslušných orgánů. Článek 5 odst. 1 bod 6 stanoví, že místní a regionální autonomní entity v souladu s ustanoveními tohoto zákona, s předchozím souhlasem Ministerstva vnitra, upravují dopravu na svém území a konkrétně: místa a způsoby parkování, zákazy parkování a zóny s omezeným parkováním.

Článek 1 odst. 2 Zákon o komunalnom gospodarstvu (zákon o řízení komunálních služeb) („Narodne novine“ č. 36/1995, 109/1995, 21/1996, 70/1997, 128/1999, 57/2000, 129/2000, 59/2001, 26/2003 - Zákon o komunalnom gospodarstvu (konsolidované znění), 82/2004, 110/2004, 178/2004, 38/2009, 79/2009, 153/2009, 153/2009, 49/2011, 84/2011, 90/2011 a 144/2012) stanoví, že řízením komunálních služeb se ve smyslu uvedeného zákona rozumí uskutečňování kommunálních činností, konkrétně poskytování komunálních služeb ve prospěch fyzických a právnických osob, financování výstavby a údržby zařízení a vybavení

komunální infrastruktury jako globálního systému na území obcí, měst a hlavního města Záhřebu, jakož i okresů, pokud to stanoví tento zákon.

Článek 3 zákona o řízení komunálních služeb stanoví, že komunální činnosti ve smyslu uvedeného zákona spočívají zejména v rozvádění pitné vody, odvádění a čištění odpadních vod, veřejné hromadné dopravy, udržováním čistoty, likvidaci komunálního odpadu, provozování veřejného osvětlení a udržování veřejného prostoru.

Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja u Gradu Zadru (rozhodnutí o organizaci a řízení výběru plateb za parkování ve městě Zadar) („Glasnik Grada Zadra“ č. 4/2011) určuje parkovací zóny, dobu výběru plateb za parkování na ulici a hodinovou sazbu za parkování.

Články 550 až 578 Zakona o obveznim odnosima (zákon o závazcích) („Narodne novine“ č. 35/2005, 41/2008, 125/2011, 78/2015 a 29/2018) upravuje smlouvu o pronájmu. Smlouva o nájmu nemovitosti musí být uzavřena písemně.

Uvedená ustanovení stanoví, že pronajímatel musí odevzdat věc nájemci a udržovat ji ve stavu vhodném k určenému používání. Za účelem udržování věci ve stavu vhodném k určenému používání má pronajímatel povinnost včas zaplatit náklady spojené s nezbytnými opravami a pronajímatel je povinen umožnit provedení uvedených oprav. Nicméně náklady za nevýznamné opravy a opravy spojené s běžným používáním věci nese pronajímatel.

Pronajímatel je povinen platit nájemné ve lhůtách stanovených smlouvou či zákonem, a pokud je smlouva či zákon nestanoví, pak ve lhůtách obvyklých v místě předání věci pronajímateli. Pokud smlouvy či zákon nestanoví jinak, platí se nájemné po uplynutí doby pronájmu, tedy každé pololetí, pokud byla smlouva uzavřena alespoň na jeden rok. Je-li smlouva uzavřena na dobu neurčitou, platí se nájemné měsíčně, není-li sjednáno jinak. Pokud jde o nezaplacení nájemného a ostatní dluhy plynoucí z nájemní smlouvy, pronajímatel nemovitosti má zástavní právo k věcem, které nájemce ponechal v nemovitosti, které mohou být předmětem exekuce a které pronajímatel může zadržovat až do zaplacení uvedených pohledávek. Nájemní smlouva na dobu, která není určena, ani nemůže být z důvodů okolností či místních zvyklostí určena je ukončena zrušením, které může oznámit kterákoli strana smlouvy druhé straně smlouvy ve stanovené lhůtě, a pokud není výpovědní lhůta ve smlouvě sjednaná, ve lhůtě stanovené zákonem či místními zvyklostmi; tato lhůta je osm dnů v případě pronájmu movitých věcí a třicet dnů v případě pronájmu nemovitostí, přičemž výpověď smlouvy o pronájmu nemovitosti musí mít písemnou formu.

Shrnutí skutkových okolností a spor v původním řízení

- 1 Dne 30. června 2012 ve 13.02 hodin odpůrce zaparkoval osobní automobil na veřejné komunikaci na ulici v Zadaru, Chorvatsko a nezaplatil předem placený

parkovací lístek; odvolatel při kontrole vystavil denní parkovací lístek, který odpůrce nezaplátil.

- 2 Dne 20. února 2017 podal odvolatel k notáři v Pule návrh na zahájení exekuce, založený na veřejné listině.
- 3 Dne 8. března 2017 notář, jednající na základě návrhu na zahájení exekuce založeného na veřejné listině, vydal usnesení o nařízení exekuce na základě veřejné listiny, v němž bylo povinnému, tedy odpůrci, uloženo zaplacení částky 84 HRK z titulu hlavní pohledávky v ceně denního parkovacího lístku, částky 1 235 HRK z titulu již vzniklých nákladů řízení a částky 506,25 HRK z titulu předpokládaných dalších nákladů řízení.
- 4 Oznámení exekuce nařízené na základě veřejné listiny bylo uskutečněno doporučeným dopisem s dodejkou; povinný podal proti uvedenému rozhodnutí námitku a věc byla předložena příslušnému obchodnímu soudu, který zrušil nařízení exekuce na základě veřejné listiny v rozsahu, v němž nařizovalo nucený výkon rozhodnutí, a řízení pokračovalo jako sporné řízení zahájené námitkou proti platebnímu rozkazu. Trgovački sud u Pazinu (obchodní soud v Pazinu, Chorvatsko) prohlásil, že není příslušný a předal věc k rozhodnutí Trgovački sudu u Zadru (obchodní soud v Zadaru, Chorvatsko). Trgovački sud u Zadru prohlásil, že není příslušný a předal věc k rozhodnutí Visoko trgovačkom sudu Republike Hrvatske (Nejvyšší obchodní soud, Chorvatsko).

Stručné odůvodnění předběžných otázek

- 5 Ačkoli hlavní pohledávka není vysoké hodnoty, soudy projednávají mnoho podobných věcí a odpovědi na položené otázky nejsou natolik jasné, aby neoponechaly prostor odůvodněným pochybnostem. V důsledku toho a vzhledem k tomu, že Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je v projednávané věci soud posledního stupně, bylo s ohledem na všechny nezodpovězené otázky rozhodnuto podat Soudnímu dvoru tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce, aby rozhodl, zda jsou chorvatské soudy příslušné k přijetí rozhodnutí v projednávané věci, a v případě kladné odpovědi podpůrně také na základě kterých předpisů se určí použitelné hmotné právo.

První předběžná otázka

- 6 V rozsudku ze dne 9. března 2017, vydaném ve věci Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193) Soudní dvůr rozhodl, že nařízení č. 1215/2012 musí být vykládáno v tom smyslu, že notáři v Chorvatsku, kteří v mezích pravomocí, které jim svěřuje vnitrostátní právo, jednají v exekučním řízení na základě „veřejné listiny“, nespádají pod pojem „soud“ ve smyslu uvedeného nařízení.
- 7 Na základě článku 14 nařízení č. 1393/2007 notář ve sporu v původním řízení dne 8. března 2017 oznámil odpůrci prostřednictvím doporučeného dopisu s dodejkou nařízení exekuce na základě veřejné listiny.

- 8 Jednak s ohledem na to, že podle článku 1 nařízení č. 1393/2007 se uvedené nařízení se použije na občanské a obchodní věci, kdy musí být soudní nebo mimosoudní písemnost zaslána z jednoho členského státu do druhého za účelem doručení v druhém členském státě, a jednak s ohledem na to, že notáři v Chorvatsku, kteří v mezích pravomocí, které jim svěřuje vnitrostátní právo, jednají v exekučním řízení na základě „veřejné listiny“, nespádají pod pojem „soud“ ve smyslu nařízení č. 1215/2012, je pokládá první předběžná otázka týkající se toho, zda mohou notáři doručovat dokumenty na základě nařízení č. 1393/2007, když oznamují svá rozhodnutí ve věcech, na které se nevztahuje nařízení č. 1215/2012.
- 9 Jinými slovy, vzhledem k tomu, že notáři nejsou zahrnuti pod pojem „soudní orgány“ pro účely nařízení č. 1215/2012, mohou v rámci pravomocí, které jim svěřuje vnitrostátní právo v exekučních řízeních na základě „veřejné listiny“, uplatňovat předpisy týkající se doručování dokumentů podle nařízení č. 1393/2007?

Druhá a třetí předběžná otázka

- 10 Rovněž se pokládá otázka, zda má parkování v projednávané věci občanskou či obchodní povahu.
- 11 V projednávané věci je zjevné, že pravomoc odvolatele vybírat poplatek za parkování je založena na zákoně o bezpečnosti silničního provozu. Na základě čl. 5 odst. 1 bodu 6 uvedeného zákona všechny obce a města přijaly rozhodnutí o parkovacích zónách a postoupily svoji výsadu veřejné moci vybírat poplatky za parkování obecní obchodní společnosti založené k tomu účelu. Uvedená rozhodnutí o parkovacích zónách, která upravují vybírání poplatků za parkování, jsou založena na výsadách veřejné moci plynoucích jak ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, tak z předpisů týkajících se uskutečňování komunálních činností, jak stanoví zákon o řízení komunálních služeb.
- 12 Prostřednictvím rozhodnutí o organizaci a řízení výběru plateb za parkování ve městě Zadar odvolatel, bylo obchodní společnosti založené městem Zadar za účelem uskutečňování komunálních činností uděleno povolení vybírat poplatky za parkování. Uvedené rozhodnutí zahrnuje mimo jiné předpisy o vybírání poplatků za parkování ve veřejných parkovacích zónách nacházejících se na veřejných komunikacích, což jsou parkovací zóny na vozovce a na chodnících, které jsou zvlášť označeny vodorovným a/nebo svislým značením v souladu s předpisy v oblasti bezpečnosti silničního provozu, stejně jako parkovací zóny mimo vozovku. V uvedeném rozhodnutí (jakož i v dalších totožných rozhodnutích přijatých dalšími městy a obcemi) jsou určeny parkovací zóny, doba výběru plateb za parkování na ulici a hodinovou sazbu za parkování v jednotlivých zónách, jakož i případné omezení doby parkování v určité zóně a cena denního parkovacího lístku pro případ, že za vozidlo není zaplacen lístek podle hodinové sazby či jeho platnost uplynula. Ačkoli je stanovena sazba pro denní parkovací lístek, není možné jej zakoupit předem na celý den parkování.

- 13 V projednávané věci sice byla prokázána přítomnost vozidla na parkovacím místě od 13.02 hodin, avšak odvolatel od odpůrce požaduje zaplacení ceny denního lístku, jakoby vozidlo na daném místě parkovalo celý den. Cena za parkování se určuje na základě pravomocí plynoucích z kogentních ustanovení, tedy ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, a to jednostranně ve vztahu k uživatelům tak, že pokud není dobrovolně zaplacená hodinová sazba, je stanovena cena za celý den parkování nezávisle na skutečné době parkování vozidla. Z toho lze vyvodit, že jde o sankční ustanovení, tedy ustanovení o zaplacení zvláštní pokuty z důvodu nedostatku předběžného dobrovolného zaplacení podle hodinové sazby či z důvodu uplynutí předem zaplacené doby parkování.
- 14 V chorvatské judikatuře platí domněnka, že v takových právních situacích zaparkování na ulici byla uzavřena smlouva; má se tedy za to, že uživatelé označených parkovacích míst na veřejné komunikaci uzavírají smlouvu. Za parkování v těchto zónách se platí v určitou denní dobu (nikoli 24 hodin denně) a cena za parkování je stanovena v závislosti na zóně, kde se parkovací místo nachází. Osobě, která zaparkuje vozidlo, vzniká povinnost opatřit si parkovací lístek na určitý časový interval (v závislosti na parkovací zóně); pokud se potvrdí, že pro vozidlo nebyl předem zakoupen lístek, je nutné zaplatit denní parkovací lístek.
- 15 Má se za to, že k uzavření smlouvy pro výběr tohoto druhu poplatků za parkování jsou příslušné běžné soudy v rámci občanskoprávního řízení, avšak v části členských států jde o odpovědnost za přešůpek, za který se ukládá sankce v případě nezaplacení poplatku za parkování na veřejné komunikaci označené jako parkovací místo a tato odpovědnost za přešůpek v zásadě implikuje zaplacení mnohem vyšší částky, než by byla částka dobrovolně zaplacená předem.
- 16 V zásadě výběr poplatku za parkování určují a uplatňují orgány místní samosprávy (města), na které byly delegovány pravomoci policie a obecní policie za účelem výběru pokut za dopravní přešůpky. V Chorvatsku právnícké pověřené výběrem poplatků za parkování (v projednávané věci odvolatel) jednají prostřednictvím kontrolorů, kteří pravidelně obcházejí parkovací zóny a ověřují, že byl pro vozidlo zakoupen parkovací lístek a že jeho platnost neuplynula, a pokud zjistí, že pro vozidlo parkovací lístek zakoupen nebyl, vystaví denní parkovací lístek. Kontroloři jsou fyzické osoby, které mají smluvní vztah (pracovní smlouvu či smlouvu o poskytování služeb jako osoby samostatně výdělečně činné) s právníckými osobami, které jsou pověřeny orgány místní samosprávy či autonomními orgány uskutečňovat operace výběru poplatků za parkování.
- 17 Proto předmětem projednávané věci není parkování v určených parkovacích zónách, v nichž uživatelé mají přístup k uzpůsobeným parkovacím místům, která jsou oplocená a vyhrazená, a kde si uživatelé berou zvláštní parkovací lístek či lístek potvrzující čas vjezdu na parkoviště. Pokud jde o tento druh parkování, je nesporné, že jde klasickou občanskoprávní smlouvu spadající pod občanské právo.

- 18 Dalším rozdílem mezi parkováním v projednávané věci a klasickou občanskoprávní smlouvou spočívá také v době trvání a způsobu platby za parkování, neboť v případě parkování podle zákona o bezpečnosti silničního provozu je po zaparkování nutné získat parkovací lístek u parkovacího automatu umístěného na veřejné komunikaci (či poslat SMS za účelem zaplacení parkování) a to na určitou dobu dopředu a to bezprostředně po zaparkování. Pokud uplyne doba, na kterou byl lístek zakoupen, platí se denní parkovací lístek (například vozidlo bylo zaparkováno v 15.05 hodin a byla zaplacena jedna hodina parkování, tedy do 16.05 hodin, dotčená osoba v 16.25 hodin obdrží příkaz k zaplacení plné ceny denního parkovacího lístku; musí tedy zaplatit cenu za celý den parkování, nezávisle na tom, zda předtím případně zaplatila předem odpovídající částku za hodinu parkování a ačkoli se k platbě za toto parkovací místo nepřistoupí řekněme až do 17 hodin).
- 19 S ohledem na to, že v projednávané věci odvolatel tvrdí, že odpůrce zaparkoval dne 30. června 2012 ve 13.02 hodin, a že podle odvolatele dlužná částka odpovídá částce za celodenní parkování, lze dospět k závěru, že tato částka má povahu sankce, protože dlužná částka má výši ceny denního parkovacího lístku, navzdory tomu, že je velmi pravděpodobné, že vozidlo nebylo zaparkované celý den a že osoba kontrolující, zda některému vozidlu nechybí lístek, neověřila přítomnost dotčeného vozidla před uvedenou hodinou. Naopak povinnost zaplatit poplatek za parkování, který je předmětem dobrovolně uzavřené smlouvy vzniká v okamžiku, kdy vozidlo vjede na parkoviště, a dlužná částka se platí v okamžiku, kdy vozidlo parkoviště opouští, protože cena za parkování zahrnuje pouze dobu od vjezdu na parkoviště do odjezdu z parkoviště.
- 20 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 14. října 1976, LTU (C-29/76, EU:C:1976:137), konstatoval, že pojem občanské nebo obchodní věci je autonomní pojem a nezávisí na vnitrostátním právu členského státu příslušného soudu. Zdůraznil, že některé situace, v nichž stojí orgán veřejné moci (bez ohledu na to, zda má organizační formu obchodní společnosti) proti soukromoprávní osobě, mohou spadat do oblasti působnosti Úmluvy [ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32)], avšak pokud orgán jedná v rámci výkonu veřejné moci, je situace jiná. Tak tomu je ve sporu, ve kterém jde o poplatek za použití veřejné služby, tedy za použití zařízení, pokud je toto použití povinné a výlučné a pokud cena za tuto službu či způsob výpočtu této ceny jsou pro uživatele určeny jednostranně.
- 21 V rozsudku ze dne 16. prosince 1980, Nizozemsko v. Rüffer, (C-814/79, EU:C:1976:137), Soudní dvůr dále vyjasnil pojem občanské věci a konstatoval, že v dané věci šlo o řízení, v němž orgán veřejné moci stál proti soukromé osobě, přičemž orgán veřejné moci jednal v rámci výkonu veřejné moci, bez ohledu na to, že pouze požadoval náhradu nákladů vynaložených na odstranění vraku, a že v důsledku toho nelze mít za to, že takové řízení spadá pod „občanské a obchodní věci“. Aby spor mezi orgánem veřejné moci a soukromoprávní osobou mohl být považován za spadající pod „občanské a obchodní věci“, musí být v řízení v co

největším rozsahu zaručena rovnost a jednota práv a povinností plynoucích pro členský stát a soukromoprávní osobu z Úmluvy.

- 22 V projednávané věci je nesporné, že odpůrce je soukromoprávní osoba, že odvolatel je právnická osoba založená městem Zadar pro účely uskutečňování komunálních činností a že pravomoc v oblasti vybírání poplatku parkování plyne ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, coby kogentního předpisu veřejného práva. Dlužná částka za použití parkovacího místa je stanovena jednostranně a je to jediný existující postup pro majitele vozidel, pokud si přejí zaparkovat na ulici (počet a dostupnost povolených parkovacích míst, která nejsou na ulici, jsou ve městech mimořádně omezené). S ohledem na to, že předmětem projednávaného sporu je poplatek za parkování ve výši ceny denního parkovacího lístku, který má povahu sankce, protože jeho cena není určena v závislosti na době parkování, ale jakoby vozidlo bylo zaparkováno celý den, navzdory tomu, že jeho přítomnost vozidla na parkovacím místě byla potvrzena až ve 13.02 hodin, vyvstává otázka, zda jsou chorvatské soudy příslušné k vydání rozhodnutí, jinými slovy, zda rozhodnutí vydaná chorvatskými soudy mohou být předmětem exekuce v ostatních členských státech, nebo zda by odvolatel musel podat návrh na zahájení řízení před soudem příslušným podle sídla či bydliště odpůrce.
- 23 S ohledem na výše uvedené a s ohledem na právní úvahy uvedené v rozsudcích ve věcech C-29/76 a C-814/79 vyvstává otázka, zda lze považovat za parkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud je platební povinnost stanovena v zákoně o bezpečnosti silničního provozu a v předpisech týkajících se uskutečňování komunálních činností, jako vlastních činností orgánů veřejné moci, což je součást občanských věcí ve smyslu nařízení č. 1215/2012, s ohledem na to, že potvrdí-li se přítomnost vozidla bez parkovacího lístku, nebo vozidla s neplatným parkovacím lístkem, podléhá toto vozidlo bezprostředně povinnosti zaplatit denní parkovací lístek, jako kdyby bylo zaparkováno celý den, nezávisle na přesné době trvání použití parkovacího místa.
- 24 Rovněž vyvstává otázka, zda mohou ve výše uvedených soudních sporech týkajících se parkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud je povinnost platby stanovena zákonem o bezpečnosti silničního provozu a v předpisech týkajících se uskutečňování komunálních činností jako činností vlastních orgánů veřejné moci, soudci doručovat dokumenty žalovaným v jiných členských státech na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007.

Čtvrtá předběžná otázka

- 25 V případě, že bude na základě výše uvedených otázek určeno, že tento druh parkování je občanskou věcí, se pokládá následující doplňující otázka: Jsou chorvatské soudy příslušné k rozhodnutí ve sporu na základě nařízení č. 1215/2012? Článek 4 uvedeného nařízení stanoví, že osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, mohou být bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu. V projednávané věci má však odpůrce sídlo v jiném členském státě, Slovinsku, a proto lze příslušnost určit podle článku

7, nebo případně v souladu s čl. 24 odst. 1 prvním pododstavcem uvedeného nařízení. Navíc s ohledem na ustanovení o zvláštní příslušnosti podle článku 7 uvedeného nařízení vyvstává otázka, zda jde o smluvní či mimosmluvní odpovědnost.

- 26 S ohledem na to, že v chorvatské judikatuře platí domněnka uzavření smlouvy prostřednictvím zaparkování na ulici na místě, které je označeno vodorovným a/nebo svislým značením; jinými slovy se má za to, že zaparkováním je uzavřena smlouva a při nezaplacení ceny podle hodinové sazby vzniká dluh ve výši ceny denního parkovacího lístku, vyvstává v tomto sporu otázka, zda je tato domněnka uzavření smlouvy zaparkováním a souhlas se zaplacením ceny denního parkovacího lístku, pokud není zakoupen parkovací lístek podle hodinové sazby zaparkování či uplyne platnost zakoupeného lístku, v rozporu se základními ustanoveními v oblasti poskytování služeb stanovenými v článku 56 Smlouva o fungování Evropské unie a ostatními ustanoveními unijního práva.

Pátá a šestá otázka

- 27 V případě, že zaparkováním je uzavřena smlouva, vyvstává ještě otázka, jaká druh smlouvy se uzavírá; jinými slovy, zda jde o smlouvu na základě, které mohou být příslušné chorvatské soudy podle čl. 7 odst. 1 či článku 24 nařízení č. 1215/2012. Tato otázka se pokládá s ohledem na bod 15 odůvodnění uvedeného nařízení.
- 28 Proto vzhledem k tomu, že v projednávané věci platí domněnka, že zaparkováním na ulici dochází k uzavření smlouvy, vyvstává otázka, zda jde o smlouvu o poskytování služeb, nebo o smlouvu o pronájmu nemovitosti, z jejichž ustanovení by vyplynula zvláštní příslušnost chorvatských soudů, nebo zda jde o smlouvu, pro kterou není stanovena zvláštní příslušnost soudů jiného členského státu, s výjimkou soudu bydliště žalovaného.
- 29 V projednávané věci odvolatel, jako poskytovatel práva zaparkovat, pouze označil parkovací místa na ulici a vybírá poplatek za parkování. V důsledku toho vyvstává otázka, zda jde o službu, nebo případně pronájem nemovitosti. Tato otázka se pokládá kvůli pochybnostem, které vyvolala judikatura Soudního dvora. Konkrétně v rozsudku ze dne 23. dubna 2009, Falco Privatstiftung i Rabitsch (C-533/07, EU:C:2009:257, bod 29) uvedl, mimo jiné, že pojem služby znamená, že strana, která je poskytuje, vykonává určitou činnost za úplatu, takže je zpochybnitelné, zda pouhá skutečnost, že byla označena parkovací místa, poplatek je vybírán prostřednictvím parkovacího automatu a kontroluje se zakoupení parkovacího lístku, je činnost dostačující k tomu, aby mohla smlouva být považována za smlouvu o poskytování služeb.
- 30 Navíc v rozsudku ze dne 14. listopadu 2013, Krejci Lager & Umschlagbetriebs (C-469/12, EU:C:2013:788), Soudní dvůr konstatoval, že implikuje určitou činnost spočívající přinejmenším v přijetí zboží, jeho uchovávání na bezpečném místě a jeho předání druhé smluvní straně v náležitém stavu, a že smlouva o skladování se považuje za smlouvu o poskytování služeb, avšak pokud je

uzavřena smlouva o pronájmu prostoru, jsou příslušné výhradně soudy místa, kde se nachází pronajatý prostor.

- 31 K zaparkování došlo v projednávané věci ve městě Zadar, v Chorvatsku, pročez existuje vztah mezi uvedenou smlouvou a chorvatskými soudy [soudem prvního stupně by byl Trgovački sud u Zadru (obchodní soud v Zadaru) a soudem druhého stupně by byl Visoki trgovački sud Republike Hrvatske (Nejvyšší obchodní soud, Chorvatsko), avšak je toto parkování „službou“ ve smyslu čl. 7 odst. 1 nařízení č. 1215/2012? Konkrétně pojem služba implikuje, že strana, která službu poskytuje, vykonává určitou činnost, tedy že uskutečňuje tuto určitou činnost za úplatu, a v důsledku toho vyvstává otázka, zda je činnost odvolatele dostačující, aby byla považována za službu. Kdyby nebyly příslušné chorvatské soudy na základě čl. 7 odst. 1 nařízení (EU) č. 1215/2012, byl by k rozhodnutí příslušný soud podle místa bydliště odpůrce.
- 32 Navíc, vzhledem k tomu, že tento druh parkování zabírá určenou část nemovitosti, je třeba posoudit, zda se jedná o smlouvu o pronájmu nemovitosti, na kterou odkazuje čl. 24 odst. 1 nařízení č. 1215/2012. V projednávané věci v rozsahu, v němž parkování nezahrnuje také možnost získat výnos z uvedeného parkovacího místa, ale zahrnuje pouze možnost jeho použití, je možné uzavřít pouze smluv o pronájmu bez nároku na výnosy, a to na základě obecných pravidel stanovených v zákoně o závazcích.
- 33 Nicméně s ohledem na uvedená ustanovení zákona o závazcích lze učinit závěr, že tento druh parkování na ulici nelze považovat za smlouvu o pronájmu nemovitosti, protože nejde o smlouvu uzavřenou písemně. Mimoto doba trvání pronájmu je neurčitá a platba je stanovena v určitém časovém období během dne (za parkování se platí v určitou denní dobu, nikoli 24 hodin denně) a neexistuje žádný nárok na právní záruky ohledně zaparkovaných vozidel. Avšak vzhledem k tomu, že určitá část nemovitosti je obsazena, existuje také určitá podobnost se smlouvou o pronájmu, takže lze případně navzdory všemu mít za to, že došlo k uzavření smlouvy o pronájmu a že se tudíž použijí ustanovení týkající se příslušnosti podle čl. 24 odst. 1 nařízení č. 1215/2012.
- 34 V důsledku toho vyvstává otázka, zda zaparkování na ulici a na veřejné komunikaci, pokud povinnost platby vzniká prostřednictvím zákona o bezpečnosti silničního provozu a předpisů týkajících se plnění komunálních činností jako činností vlastních orgánům veřejné moci a výběr platby se uskutečňuje pouze v určité denní době, považovat za smlouvu o nájmu nemovitosti na základě čl. 24 odst. 1 nařízení č. 1215/2012.

Sedmá předběžná otázka

- 35 Kdyby se v projednávané věci neuplatnila výše uvedená domněnka, že zaparkováním se uzavírá smlouva, vyvstává otázka, zda lze takové zaparkování, na jehož základě se příslušnost ve věcech platební povinnosti odvozuje ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, který stanoví povinnost zaplatit denní parkovací

lístek, pokud není předem zaplacen parkovací lístek podle počtu hodin použití parkovacího místa, nebo pokud uplyne platnost zaplaceného lístku, považovat za trestní či kvazitrestní věc ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č.1215/2012, takže podle uvedených zvláštních ustanovení by byly příslušné chorvatské soudy? V případě, že by nešlo o případ zvláštní příslušnosti, nebyly by chorvatské soudy příslušné rozhodovat v řízení, kdyby jeho předmětem byly poplatky za parkování uložení v rámci pravomocí plynoucích ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, ale k výkonu uplatnění pohledávky by byly pouze soudy příslušné podle bydliště odpůrce.

- 36 Nařízení č. 1215/2012 neobsahuje žádné podrobné ustanovení týkající se obsahu pojmů trestní či kvazitrestní věc, ale nařízení č. 864/2007 v článku 2, nadepsaném „Mimosmluvní závazky“ stanoví, že škoda zahrnuje jakékoli následky civilního deliktu, bezdůvodného obohacení, jednatelství bez příkazu nebo předmluvního jednání. Parkování, jako je parkování, o které jde v projednávané věci, lze za určitých podmínek považovat za kvazideliktní jednání, tedy bezdůvodného obohacení či předmluvní jednání, s ohledem na to, že majitel vozidla nesouhlasil s uzavřením smlouvy a nezískal žádný parkovací lístek z parkovacího automatu umístěného na veřejné komunikaci.
- 37 Kdyby se v projednávané věci neuplatnila výše uvedená domněnka, že zaparkováním se uzavírá smlouva (čtvrtá předběžná otázka), lze takové zaparkování, na jehož základě se příslušnost ve věcech platební povinnosti odvozuje ze zákona o bezpečnosti silničního provozu, který stanoví povinnost zaplatit denní parkovací lístek, pokud není předem zaplacen parkovací lístek podle počtu hodin použití parkovacího místa, nebo pokud uplyne platnost zaplaceného lístku, považovat za trestní či kvazitrestní věc ve smyslu čl. 7 odst. 2 nařízení (EU) č.1215/2012?

Osmá a devátá předběžná otázka

- 38 S předchozí otázkou - zda se jedná o smluvní či mimosmluvní závazek, na čemž závisí soudní příslušnost - souvisí tatož otázka ohledně použitelného práva.
- 39 V projednávané věci došlo k zaparkování dne 30. června 2012 tedy předtím, než Chorvatsko dne 1. července 2013 vstoupilo do Evropské unie, a vyvstává tedy otázka, zda dvě nařízení týkající se použitelného práva, tedy nařízení č. 593/2008 či nařízení č. 864/2007, jsou použitelná v projednávané věci, s ohledem na časovou působnost.
- 40 Výše uvedená otázka byla oživena úvahami uvedenými v usnesení ze dne 5. listopadu 2014, VG Vodoopskrba (C-254/14, ECLI:EU:C:2014:2354), v němž se Soudní dvůr prohlásil za nepřísušný k odpovědi na položenou otázku, protože skutkové okolnosti sporu v původním řízení nastaly před přistoupením Chorvatska k Evropské unii. Naproti tomu v rozsudku ze dne 14. února 2019, Milivojević (C-630/17, ECLI:EU:C:2019:123), v níž účastníci řízení rovněž uzavřeli smlouvu před vstupem Chorvatska do Evropské unie, Soudní dvůr odpověděl na

předběžnou otázku, protože bylo konstatováno, že některé z účinků spojených s danou smlouvou a s právními akty z ní plynoucími, byly nadále platné.

- 41 S ohledem na uvedenou právní otázku a s přihlédnutím k tomu, že v projednávané věci došlo k zaparkování před vstupem Chorvatsko do Evropské unie, tedy dne 30. června 2012 ve 13.02 hodin, vyvstává otázka, zda se s ohledem na časovou působnost v projednávané věci uplatní nařízení týkající se použitelného zákona, tedy nařízení č. 593/2008 či nařízení č. 864/2007.
- 42 V případě kladné odpovědi na otázku týkající se časové působnosti, tedy pokud je Soudní dvůr příslušný odpovědět ve vztahu k použití hmotného práva, vyvstává otázka, zda jsou, pokud jde o určení hmotného práva, použitelná ustanovení nařízení č. 593/2008 či nařízení č. 864/2007, protože v projednávané věci jde o otázku, zda jde o smluvní či mimosmluvní závazek, s ohledem na to, že v chorvatské judikatuře platí domněnka uzavření smlouvy prostřednictvím zaparkování na ulici na místě, které je označeno vodorovným a/nebo svislým značením; jinými slovy se má za to, že zaparkováním je uzavřena smlouva a při nezaplacení ceny podle hodinové sazby vzniká dluh ve výši ceny denního parkovacího lístku.
- 43 V případě, že tato domněnka není v rozporu se základními ustanoveními v oblasti poskytování služeb podle článku 56 SFEU a ostatními ustanoveními unijního práva, nezávisle na tom, zda je majitelem vozidla fyzická či právnická osoba (čtvrtá předběžná otázka), vyvstává otázka, zda se ve vztahu k určení hmotného práva použijí v projednávané věci ustanovení článku 4 nařízení č. 593/2008 (s vědomím toho, že v projednávané věci neexistuje žádný důkaz, že strany sporu dospěly k dohodě ohledně použitelného práva).
- 44 V případě, že skutečně došlo k uzavření smlouvy, vyvstává otázka, zda jde v projednávané věci o smlouvu o poskytování služeb, jinými slovy, lze tuto smlouvu o parkování považovat za službu ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) nařízení č. 593/2008, který stanoví, že smlouvy o poskytování služeb se řídí právem země, kde má poskytovatel služby obvyklé bydliště. Pokud nejde o smlouvu o poskytování služeb, vyvstává otázka, zda jde o smlouvu o pronájmu, takže se použijí ustanovení čl. 4 odst. 1 písm. c) uvedeného nařízení, který stanoví, že smlouva, jejímž předmětem je věcné právo k nemovitosti nebo nájem nemovitosti, se řídí právem země, ve které se nemovitost nachází. Pokud v projednávané věci nejde o smlouvu o poskytování služeb, ani o smlouvu o pronájmu, mohla by smlouva spadat pod ustanovení čl. 4 odst. 2 uvedeného nařízení. Nicméně vyvstává otázka, co je v projednávané věci charakteristickým plněním, s ohledem na to, že odvolatel v zásadě pouze označuje povrch vozovky jako místo k zaparkování a vybírá platbu za parkování, zatímco odpůrce zaparkuje a zaplatí parkování. Pokud je totiž charakteristické plnění ze strany odvolatele, uplatnilo by se chorvatské právo, avšak kdyby bylo charakteristické plnění ze strany odpůrce, uplatnilo by se právo slovinské. Avšak vzhledem k tomu, že povinnost platby za parkování je v tomto případě upravena chorvatským právem, k němuž má tedy

smlouva užší vazby, vyvstává otázka, zda lze přesto v projednávané věci navíc uplatnit ustanovení čl. 4 odst. [3] uvedeného nařízení.

- 45 Pokud bude určeno, že zaparkování nedošlo k uzavření smlouvy, vyvstává otázka, zda lze tento druh parkování, ohledně kterého zákon o bezpečnosti silničního provozu stanoví výběr poplatku za parkování, považovat mimosmluvní povinnost ve smyslu nařízení č. 864/200, podle kterého mimosmluvní závazky zahrnují škody plynoucí z jakéhokoli civilního deliktu, bezdůvodného obohacení, jednatelství bez příkazu nebo předsmulvného jednání. Pokud lze toto parkování považovat za škodu, bylo právem použitelným podle čl. 4 odst. 1 uvedeného nařízení právo země, v níž škoda nastala. Nicméně kdyby toto parkování bylo považováno za bezdůvodné obohacení podle čl. 10 odst. 1 uvedeného nařízení, použilo by se chorvatské právo, protože závazek plyne z deliktního jednání spáchaného odpůrcem; kdyby toto parkování bylo považováno za jednatelství bez příkazu podle čl. 11 odst. 1 uvedeného nařízení, použilo by se chorvatské právo, protože závazek plyne z deliktního jednání spáchaného odpůrcem. Konečně, kdyby se toto parkování považovalo za předsmulvné jednání ze strany odpůrce podle čl. 12 odst. 1 uvedeného nařízení, použilo by se chorvatské právo, protože by bylo použitelné v případě, že by došlo k uzavření smlouvy.